

Sygn. akt IV U 243/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 stycznia 2017 r. w S.

odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 17 lutego 2016 r. Nr (...)

w sprawie K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość renty

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, że ubezpieczonemu K. W. podlegają zaliczeniu do stażu pracy okresy zatrudnienia od 6 sierpnia 1996 roku do 10 marca 1997 roku oraz od 1 kwietnia 1997 roku do 31 grudnia 1997 roku i ustala wysokość renty dla ubezpieczonego K. W. z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 stycznia 2016 roku na kwotę 888 (osiemset osiemdziesiąt osiem) złotych brutto;

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala;

III. przyznaje ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adwokata S. M. wynagrodzenie w kwocie 442,80 (czteryście czterdzieści dwa 80/100) złotych zawierające podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ubezpieczonemu K. W..

Sygn. akt IV U 243/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lutego 2016r. Nr (...), po sprostowaniu zawartej w niej omyłki postanowieniem z dnia 21 marca 2016r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.), w punkcie I odmówił K. W. prawa doliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia od 06.08.1996r. do 10.03.1997r. oraz od 1.04.1997r. do 31.12.1997r., bowiem ubezpieczony nie przedłożył oryginałów świadectw pracy a jedynie kserokopie, w punkcie II odmówił prawa doliczenia do stażu pracy zatrudnienia w (...) w okresie od 15.01.1980r. do 15.10.1986r., gdyż wówczas nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne – wnioskodawca nie był zgłoszony do

ubezpieczeń, a w punkcie III odmówił doliczenia do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców na podstawie art. 10 ust. 1 w/w ustawy, bo zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy okresy wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1 uwzględnia się przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy tylko wówczas, gdy okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu (decyzja z dnia 17.02.2016r., k. 478 akt rentowych; postanowienie z dnia 21 marca 2016r. o sprostowaniu omyłki w decyzji, k. 490 akt rentowych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony K. W., wnosząc o jej zmianę i zarzucając organowi rentowemu nieprawidłowe ustalenie okresów składkowych i nieskładkowych. W uzasadnieniu wskazano, że świadectwa pracy i inne dokumenty potwierdzające zatrudnienie w spornych okresach zostały złożone na etapie postępowania przed organem rentowym (odwołanie k. 1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację i przepisy prawa zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie, k. 2-3 akt sprawy).

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2017 r. pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o zmianę decyzji zgodnie z drugim wariantem wyliczenia wysokości renty przez organ rentowy na k. 50-51 akt sprawy, ewentualnie o zmianę decyzji i uwzględnienie wysokości renty zgodnie z pierwszym wyliczeniem organu rentowego na k. 48-49 akt sprawy. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części (k. 70v akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W marcu 1981r. ubezpieczony K. W. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. We wniosku tym wskazał, że nie pracuje zarobkowo na podstawie umowy o pracę, zlecenia czy też o dzieło (oświadczenie zawarte we wniosku o rentę w punkcie 1. części B w zakresie danych dotyczących wnioskodawcy). Ostatnim okresem zatrudnienia ujętym przez wnioskodawcę w kwestionariuszu dotyczącym okresów zatrudnienia złożonym wraz z wnioskiem o rentę jest okres zatrudnienia w Zakładach (...) od 1977r. do 1980r. (wniosek o rentę, k. 7 akt rentowych; kwestionariusz dotyczący okresów zatrudnienia, k. 8 akt rentowych). Decyzją z dnia 23 kwietnia 1981r. organ rentowy przyznał K. W. rentę inwalidzką od dnia 3 grudnia 1980r. (decyzja z 23.04.1981r., k. 10 akt rentowych; zaświadczenie z 12.03.1985r., k. 45 akt rentowych). Do renty wnioskodawcy przysługiwał także dodatek z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów i dodatek pielęgnacyjny. Od dnia 1 czerwca 1984r. wypłata dodatku pielęgnacyjnego została wstrzymana z powodu przyznania ubezpieczonemu drugiej grupy inwalidzkiej (decyzja z 30.04.1984r., k. 44 akt rentowych).

W piśmie z dnia 10 listopada 1982r. ubezpieczony wskazał, że stan jego zdrowia stale się pogarsza w związku z czym nie może podjąć żadnej pracy (pismo z dnia 10.11.1982r., k. 25 akt rentowych). W oświadczeniu datowanym na dzień 6 grudnia 1982r. K. W. zawarł informacje, że wrócił z zagranicy, gdzie nie pracował (oświadczenie z 6.12.1982r., k. 29 akt rentowych).

Do wniosku o doliczenie stażu pracy z 13 czerwca 2002r. K. W. dołączył oryginały świadectw pracy za okresy od 6.08.1996r. do 10.03.1997r. oraz od 1.04.1997r. do 31.12.1997r. Ubezpieczony był zatrudniony w Agencji Ochrony Mienia (...) sp. z o.o. w W. w okresie od 6 sierpnia 1996r. do 10 marca 1997r. w wymiarze 0,5 etatu na stanowisku agenta ochrony – konwojenta. Następnie w okresie od 1 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1997r. pracował w Agencji Ochrony Mienia (...) w W. w pełnym wymiarze czasu pracy jako agent ochrony - konwojent (oryginały świadectw pracy z dnia 10.03.1997r. i 30.12.1997r., k. 138-139 akt rentowych).

Wnioskiem z dnia 11 stycznia 2016r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego o doliczenie do pobieranego świadczenia okresów zatrudnienia na podstawie przedłożonej dokumentacji (wniosek, k. 458 akt rentowych). Na okoliczność zatrudnienia w okresie od 15 stycznia 1980r. do 15 października 1986r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. K. W. przedłożył świadectwo pracy z dnia 15 października 1986r., w którym wskazano, iż otrzymywał on wynagrodzenie zgodne z umową o dzieło oraz 10% premii. Świadectwo to podpisał J. F. (świadectwo pracy, k. 466

akt rentowych). Organ rentowy zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. o potwierdzenie ubezpieczenia K. W. w w/w okresie, który w odpowiedzi poinformował, że nie może potwierdzić okresu ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. od 15.01.1980r. do 15.10.1986r., ponieważ w posiadanej dokumentacji brak jest zgłoszenia do ubezpieczenia od kwietnia 1984r. do października 1986r., zaś dokumentacją za okres od stycznia 1980r. do marca 1984r. nie dysponuje (pismo z ZUS I Oddział w W., k. 472 aktach rentowych).

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 lutego 2016r., po sprostowaniu jej postanowieniem z dnia 21 marca 2016r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w punkcie I odmówił K. W. prawa doliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia od 06.08.1996r. do 10.03.1997r. oraz od 1.04.1997r. do 31.12.1997r., bowiem ubezpieczony nie przedłożył oryginałów świadectw pracy a jedynie kserokopie, w punkcie II odmówił prawa doliczenia do stażu pracy zatrudnienia w (...) w okresie od 15.01.1980r. do 15.10.1986r., gdyż wówczas nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne – wnioskodawca nie był zgłoszony do ubezpieczeń, a w punkcie III odmówił doliczenia do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców na podstawie art. 10 ust. 1 w/w ustawy, bo zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy okresy wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1 uwzględnia się przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy tylko wówczas, gdy okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu (decyzja z dnia 17.02.2016r., k. 478 akt rentowych; postanowienie z dnia 21 marca 2016r. o sprostowaniu omyłki w decyzji, k. 490 akt rentowych).

Ubezpieczonemu przysługuje renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe (okoliczność bezsporna).

Po uwzględnieniu okresu zatrudnienia K. W. od 6.08.1996r. do 10.03.1997r. i od 1.04.1997r. do 31.12.1997r. wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 stycznia 2016r. wynosi 888,00 zł brutto (projekt decyzji dotyczącej przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy, k. 48-49 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. W. okazało się częściowo zasadne i w takim zakresie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Stosownie do treści art. 112 ust. 1 w/w ustawy, jeżeli emeryt lub rencista zgłosi wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przez doliczenie nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów składkowych lub nieskładkowych, kwotę przysługującego świadczenia zwiększa się doliczając:

- 1) do kwoty emerytury, o której mowa w art. 53, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy:
 - a) po 1,3% podstawy wymiaru, ustalonej w wyniku waloryzacji, za każdy rok okresów składkowych, o których mowa w art. 6,
 - b) po 0,7% podstawy wymiaru, ustalonej w wyniku waloryzacji, za każdy rok okresów nieskładkowych, o których mowa w art. 7;
- 2) do kwoty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz do kwoty renty rodzinnej część wzrostu, o którym mowa w pkt 1, ustaloną przy zastosowaniu wskaźnika procentowego, określonego odpowiednio w art. 62 ust. 2 lub wart. 73 ust. 1.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy odmówił K. W. doliczenia do stażu pracy okresów zatrudnienia od 06.08.1996r. do 10.03.1997r. oraz od 01.04.1997r. do 31.12.1997r., wskazując, że ubezpieczony załączył tylko kserokopie świadectw pracy, a niezbędne są oryginały dokumentów, wobec czego okres ten nie podlega zaliczeniu. Ponadto organ rentowy odmówił ubezpieczonemu zaliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia w (...) od 15.01.1980r. do 15.10.1986r.,

gdyż wówczas nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Nie uwzględniono również okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wnioskodawcy, wskazując, że zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresy wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1 (okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki) podlegają zaliczeniu wtedy, gdy okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego i aktach rentowych, pozwolił ustalić, iż ubezpieczony był zatrudniony w Agencji Ochrony Mienia (...) sp. z o.o. w W. w okresie od 6 sierpnia 1996r. do 10 marca 1997r. w wymiarze 0,5 etatu na stanowisku agenta ochrony – konwojenta, a następnie w okresie od 1 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1997r. pracował w Agencji Ochrony Mienia (...) w W. w pełnym wymiarze czasu pracy. Co więcej w aktach organu rentowego na kartach 138 i 139 znajdują się oryginały świadectw pracy dotyczących w/w okresów zatrudnienia w firmach ochroniarskich, a zostały przedłożone przez wnioskodawcę dnia 13 czerwca 2002r. Niemniej jednak organ rentowy przy przeliczaniu renty z tytułu niezdolności do pracy dotychczas nie dokonał doliczenia w/w okresów do stażu pracy. Pismem z dnia 20 czerwca 2002r. poinformował tylko wnioskodawcę, że istnieje możliwość doliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia od 6.08.1996r. do 10.03.1997r. oraz od 1.04.1997r. do 31.12.1997r. i w tym celu należy dostarczyć do Oddziału Zakładu zaświadczenie z zakładu pracy z uwzględnieniem informacji, czy ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim oraz czy od wynagrodzenia były odprowadzane składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe (k. 141 akt rentowych). W ocenie Sądu powyższe okresy zatrudnienia wnioskodawcy powinny zostać doliczone przez organ rentowy do stażu pracy ubezpieczonego. Niewątpliwie zaliczenie okresów pracy od 6 sierpnia 1996r. do 10 marca 1997r. oraz od 1 kwietnia 1997r. do 31 grudnia 1997r. wpłynęło na wysokość renty uzyskiwanej przez K. W. z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W tym zakresie Sąd oparł się na sporządzonym przez organ rentowy projekcie decyzji dotyczącej przeliczenia renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, z którego wynika, iż po doliczeniu w/w okresów zatrudnienia wysokość renty od dnia 1 stycznia 2016r. wynosi 888,00 zł brutto. Ubezpieczony nie kwestionował projektu decyzji przygotowanego przez organ rentowy ani też przyjętego w nim sposobu wyliczenia wysokości świadczenia rentowego. Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd zmienił częściowo zaskarżoną decyzję z dnia 17 lutego 2016r. w sposób określony w punkcie I sentencji wyroku.

Dokonując oceny zasadności uwzględnienia do stażu pracy, mającego wpływ na wysokość renty, okresu zatrudnienia K. W. od dnia 15.01.1980r. do 15.10.1986r. w (...)G. Przedsiębiorstwie (...) w W. należało ustalić, czy jest to okres składkowy w rozumieniu art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przedłożone przez ubezpieczonego świadectwo pracy z dnia 15 października 1986r., zdaniem Sądu, budzi uzasadnione wątpliwości, czy ubezpieczony faktycznie wykonywał wówczas pracę na podstawie umowy o pracę a nie na podstawie umowy o dzieło. W świadectwie tym wskazano bowiem, że wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie z „umowy o dzieło + 10% premii”. Pomimo podjętych przez Sąd starań nie udało się uzyskać akt osobowych z tego okresu. Przesyłki sądowe kierowane w tym celu do (...) S.A. Przedsiębiorstwa (...) oraz J. F., wchodzącego w skład zarządu spółki, były podwójnie awizowane i zostały nieodebrane przez adresatów. Tym samym brak jest wiarygodnej dokumentacji, która potwierdzałaby, że w okresie od 15.01.1980r. do 15.10.1986r. ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, a okres ten należałoby uznać za okres składkowy. Ponadto Sąd zwrócił uwagę, iż przedłożone świadectwo pracy z dnia 15 października 1986r. odnosi się do okresu, kiedy ubezpieczony ubiegał się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, które zostało mu przyznane od 3 grudnia 1980r. Z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych wynika m.in., że ubezpieczony w dniu 06.12.1982r. sporządził oświadczenie, iż wrócił z zagranicy i tam nigdzie nie pracował. Z dokumentów dołączonych do wniosku o rentę z marca 1981r. nie wynika, by wnioskodawca powoływał się na ten sporny okres zatrudnienia od 1980r., co miałyby istotne znaczenie przy ustalaniu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy. Brak jest jakichkolwiek informacji o tym, że ubezpieczony w okresie od 15.01.1980r. do 15.10.1986r. był zatrudniony w (...)G. Przedsiębiorstwie (...) w W., pomimo że wniosek o rentę został złożony w tym samym okresie. W kwestionariuszu dotyczącym okresów zatrudnienia ostatnim ujętym okresem jest zatrudnienie w Zakładach (...) od 1977r. do 1980r. Co więcej również w treści wniosku o rentę z 1981r. w punkcie 1. części B zawierającej dane wnioskodawcy ubezpieczony zawarł oświadczenie, że nie pracuje zarobkowo.

Wyjaśnienia złożone przez ubezpieczonego w toku niniejszej sprawy także nie dały jednoznacznej odpowiedzi, czy w spornym okresie był on zatrudniony na podstawie umowy o pracę czy też była to inna umowa. Wskazują na to rozbieżności w powoływanych przez wnioskodawcę okolicznościach dotyczących zatrudnienia w w/w zakładzie pracy. Na rozprawie w dniu 7 listopada 2016r. wyjaśnił, że w (...) pracował jako stolarz po 6 godzin dziennie (k. 56v akt sprawy), zaś wcześniej na rozprawie w dniu 14 lipca 2016r. twierdził, iż pracował w pełnym wymiarze czasu pracy od godz. 7:00 do 15:00 (k. 14v akt sprawy). Nadto pomimo zakreślonego terminu wnioskodawca nie zgłosił żadnych innych wniosków dowodowych na okoliczność zatrudnienia w w/w zakładzie pracy. W ocenie Sądu brak jest zatem wiarygodnych dowodów, wystarczających do uznania spornego okresu od 15.01.1980r. do 15.10.1986r. jako okresu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, który mógłby zostać zaliczony do stażu pracy jako okres składkowy. W tym zakresie decyzja organu rentowego z dnia 17 lutego 2016r. okazała się prawidłowa, a odwołanie nie zasługiwało w tej części na uwzględnienie.

Sąd nie znalazł również podstaw do zaliczenia ubezpieczonemu okresu uzupełniającego w postaci pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, bowiem okresy, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podlegają zaliczeniu tylko wtedy, gdy okresy ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 w/w ustawy są krótsze od okresu wymaganego do przyznania świadczenia, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. U ubezpieczonego taka sytuacja nie miała miejsca, gdyż posiada on okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze pozwalającym na ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Co więcej zgodnie z art. 10 ust. 2 w/w ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uwzględnia się tylko te okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono składki przewidziane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników (art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy). Nie bierze się zatem pod uwagę przypadających przed dniem 1 stycznia 1983r. okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli nie zostały za nie uiszczone stosowne składki. Decyzja organu rentowego z dnia 17 lutego 2016r. także w tej części jest prawidłowa, co skutkowało oddaleniem odwołania ubezpieczonego w pozostałym zakresie.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ubezpieczonemu K. W. przez adwokata S. M. Sąd orzekł na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015r. poz. 1801), które obowiązywało w chwili wszczęcia niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.